

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 157/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S.O.A., s. r. o. Kračúnovce, Kračúnovce 97, zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Lechmanom, Kračúnovce 97, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 315/1999, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S.O.A., s. r. o. Kračúnovce, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S.O.A., s. r. o. Kračúnovce, Kračúnovce 97 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Lechmanom, Kračúnovce 97, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného

súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 315/1999 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne je účastníčkou napadnutého konania o zaplatenie sumy 26 510,82 € s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia na úkor žalobkyne, a to neoprávneným vyťažením drevnej hmoty z lesných pozemkov v jej vlastníctve.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 13 C 315/1999 z 18. novembra 2010, ktorý bol v odvolacom konaní zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 140/2011 z 19. septembra 2012 z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci okresným súdom a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Po neúspešných pokusoch o mimosúdne urovnanie sporu okresný súd vydal rozsudok sp. zn. 13 C 315/1999 z 19. mája 2017, ktorým konanie v časti (o 7 090,75 €) zastavil, žalovanému uložil povinnosť vyplatiť žalobkyni sumu 367 € s príslušenstvom, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, priznal žalovanému právo na úhradu trov konania a uložil žalobkyni uhradiť trovy dokazovania.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie z 10. augusta 2017. Spis bol (podľa vyjadrenia predsedu okresného súdu, pozn.) predložený Krajskému súdu v Košiciach na odvolacie konanie 6. decembra 2017. Sťažnosť sťažovateľky adresovaná ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu 22. januára 2018.

Sťažovateľka v sťažnosti popísala priebeh súdneho konania a okrem iného uvádza:

„Okresný súd Košice I vydal platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný odpor. Súd nariadil vo veci pojednávanie a vec bola pridelená sudkyňi JUDr. Blažene Szpyrcovej. Od prevzatia veci sudkyňa vytýčila niekoľko pojednávani, ktoré neviedli k rozhodnutiu veci v súlade s ust. § 6 OSP; až po 10 rokoch, uznesením zo dňa 23. 07. 2008 sudkyňa určila súdneho znalca [REDAKOVANÉ], ktorý vyhotovil znalecký posudok č. 23/2008 dňa 23. 07. 2008, ktorý stanovil výnos z predaja drevnej hmoty v sume 585 049,- Sk (teda pri konverznom kurze 1 € = 30,126 Sk v sume 19 420,07 €), teda sudkyňa nariadila znalecké dokazovanie v čase keď už súdny znalec nemohol vychádzať z tvaromiestnej

obhliadky, keďže išlo o ťažbu drevnej hmoty, a za 10 rokov sa predmetný lesný porast značne zmenil, pričom oproti znaleckému posudku [REDAKOVANÉ] vyhotoveného dňa 01. 02. 1998. teda bezprostredne po vykonanej ťažbe dreva, boli tržby z drevnej hmoty stanovené v sume 928 027,- Sk, a po odrátaní priamych nákladov v sume 214 269,-Sk, bol výnos z vyťaženej drevnej hmoty v sume 713 758,- Sk s prísl. a prirátaním výdavkov na prípravu pôdy na zalesnenie a zalesnenie holiny, čo už neznášal žalovaný, v sume 84 907,- Sk bola uplatňovaná suma 798 665 Sk s prísl. (teda pri konverznom kurze 1 € = 30,126 Sk suma 26 510,82 €) v predmetnom konaní.

Vzhľadom k tomu, že toto konanie prebiehalo už dlho, žalobca súhlasil s priznaním sumy aj podľa znaleckého posudku [REDAKOVANÉ], súd však tento návrh (napriek existencii znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie nariadil súd) neakceptoval a prietahy sa realizovali naďalej.

Žalovaný sa so značným odstupom času neskôr bránil tým, že postupoval pri vykonanej ťažbe dreva oprávnene, lebo mu v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. vznikol nájomný vzťah.

Súd nebral do úvahy námietky žalobcu, že žalovaný ako povinná osoba bol podľa § 9 zákona č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov povinný do 60 dní od podanej výzvy uzavrieť dohodu o vydaní nehnuteľnosti. Výzva bola žalovanému doručená podaním zo dňa 06. 02. 1992. Rozhodnutie Pozemkového úradu Spišská Nová Ves o navrátení majetku nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 09. 1994, čo teda bolo doručené žalovanému, čo však žalovaný nerešpektoval a vykonal neoprávnenú ťažbu drevnej hmoty v období september 1994 až október 1996. Súd taktiež nebral do úvahy námietku žalobcu, že nájomný vzťah je dvojstranný právny úkon a platí tu § 663 až 684 Občianskeho zákonníka. Nájomná zmluva je konsenzuálnou zmluvou t.j. vzniká v okamihu, kedy sa zmluvné strany dohodnú na jej obsahu. Písomnú formu musí mať zmluva o nájme pôdy, poľnohospodárkeho podniku a lesného pozemku. Nedodržanie písomnej formy nájomnej zmluvy ustanovenej zákonom spôsobí absolútnu neplatnosť právneho úkonu (§ 40 Občianskeho zákonníka).

Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 18. 11. 2010, ktorým návrh žalobcu zamietol. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie dňa 30. 11. 2010. Odvolací súd uznesením zo dňa 19. 09. 2015 zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca poukazoval na to, že tak ako prvostupňový súd, tak aj odvolací súd sa zaoberali nájomom, ktorého sa žalobca nedomáhal. Súd sa nemôže zaoberať iným právnym vzťahom, iným právom, ani iným plnením, než sú uvedené v žalobe a nemôže priznať iné plnenie ako je žiadané v petite. Podľa § 216 CSP je súd viazaný žalobným návrhom žalobcu...

Na základe uvedených skutočností a doplnenými priloženými listinami, je sťažovateľ presvedčený, že jeho základné právo na súdnu ochranu a prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote, je porušené.

Prvostupňový súd rozhodol vo veci rozsudkom, sp. zn.: 13C/315/1999 dňa 19. mája 2017, pričom písomné vyhotovenie rozsudku bolo žalobcovi doručené dňa 7. augusta 2017, proti ktorému žalovaný podal odvolanie zo dňa 10.08.2017, avšak do dnešného dňa 18.01.2018 sudkyňa nepredložila spis s odvolaním odvolaciemu súdu, čím znova dochádza k prietahom konania.

Sťažovateľ má za to, že porušenie jeho práv je výsledkom vyše 18 ročného prejednávania veci Okresným súdom Košice I..

Sťažovateľ si dovoľuje požiadať Ústavný súd Slovenskej republiky, aby... rozhodol tiež o priznaní primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľovi za porušenie jeho základného práva v sume 1 000 € za každý rok konania t.j. za 18 rokov, a to z dôvodov:

1. že Okresný súd Košice ako porušovateľ, porušuje ústavné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

2. že počas celého konania súd nerešpektuje a nekoná v súlade s OSP (napríklad podľa § 95 a § 100 OSP) ani CSP, najmä § 216 (zásada ne ultra petitem).“

Na základe uvedenej sťažostnej argumentácie sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základného práva podľa „čl. 48 ods. 1“ ústavy (podľa obsahu sťažnosti ide o čl. 48 ods. 2 ústavy) postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie v sume 18 000 € a úhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých

navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah a predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Predmetom prieskumu ústavného súdu je v tomto konaní o sťažnosti sťažovateľky opodstatnenosť jej tvrdenia o porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a predpokladom vyslovenia tohto porušenia je trvajúce súdne konanie, v ktorom je okresný súd nečinný alebo je jeho postup neefektívny takým významným spôsobom, že ide o stav nezlučiteľný s garantovaným základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktorými sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej ústavný súd poskytuje týmto právam ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu tohto práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I.ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Ak v čase, keď sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nemôže dochádzať k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02).

Ústavný súd dáva v tejto súvislosti do pozornosti skutočnosť, že sťažovateľka podala sťažnosť, ktorou namieta postup okresného súdu v čase (23. januára 2018, pozn.), keď vo veci už bolo okresným súdom rozhodnuté (19. mája 2017, pozn.), zároveň okresný súd vykonal všetky procesné úkony súvisiace s predložením veci na odvolacie konanie a vec postúpil odvolaciemu súdu, na ktorom od 6. decembra 2017 dosiaľ prebieha odvolacie konanie. Z uvedeného zistenia teda vyplýva, že v sťažnosti označený porušovateľ – okresný súd už v čase podania sťažnosti nemohol byť pôvodcom trvajúceho protiprávneho stavu spôsobilého zasiahnuť do ústavou garantovaného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nie je možné mu teda v súčasnosti trvanie nečinnosti či neefektívnosti postupu v konaní pripisovať, pretože vec bola prejednaná a konanie je na (inom) odvolacom súde, ktorý sťažovateľka v sťažnosti ako porušovateľa jej základného práva neoznačila. Zároveň za tejto procesnej situácie nemožno zo strany ústavného súdu vysloviť príkaz adresovaný okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (ako sa sťažovateľka svojou sťažnosťou domáha), pretože tento všetky procesné úkony, na ktoré bol oprávnený a povinný, už v čase podania sťažnosti ústavnému súdu vykonal.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že vo veci sťažovateľky v čase podania sťažnosti nejde o trvajúci zásah zo strany okresného súdu, ktorý sťažovateľka označila ako jediného porušovateľa svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo vylučuje, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľky trvajúcim zásahom okresného súdu, preto jej sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za vhodné poznamenať, že dĺžka napadnutého súdneho konania sa už na prvý pohľad javí ako zásadne neprimeraná, avšak ústavný súd (viazaný petitom sťažnosti sťažovateľky) zohľadňuje aj procesnú zodpovednosť účastníkov konania za včasnosť uplatňovania ich procesných oprávnení, a to najmä s poukazom na účelnosť poskytnutia ochrany základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zo strany ústavného súdu len v čase trvania protiprávneho stavu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľke v podaní sťažnosti ústavnému súdu pre porušovanie jej základných práv v konaní v prípade, ak zotrvá na stanovisku, že po prípadnom vrátení veci okresnému súdu odvolacím súdom v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádza k zbytočným priet'ahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2018